

A Montana osztályú csatahajók története

Hozzáadta: Sebestyén Gábor
2006. január 19. Csütörtök 18:31
Utolsó frissítés 2007. november 19. Hétfő 20:20

Bizonyára sokan látták a galériában Somogyi Imi Árpádé makettjét. Az alábbi cikkben az eredeti hajó szeretői rólunk.

Á

A történet 1937-ban kezdődik, mikor az amerikai haditengerészet bizonyos körtelemben kényszerül rá, hogy keressen tenni, mert egyrészt már az évek óta az első világháború után készült szerződés (a washingtoni flottaegyezmények), melyek megszabták az Árpád-haditengerészet paramétereit. Ezen szerződés alapján Árpád a North Carolina és South Dakota osztályú csatahajók.

Ugyanakkor Japán és Olaszországig éppen egy évvel korábban látták ki a fent említett szerződésből és egyre kezdte elkövetkezni magát a hitleri Németország mellett. Mivel a németekre nem vonatkozott ez a szerződés, így volt, hogy a szerződésben maradt három ország (USA, Nagy-Britannia és Franciaország) alulmarad egy tengerészeti fegyverkezési versenyben a másik hárommal szemben. 1937-ben tehát kiegészítették a londoni flottaegyezményt. Ez azt jelentette, hogy csatahajók esetében az eddigi 35.000 tonnás maximális vízszorítást és 14-es lövegeket megnevelhettek 45.000 tonnára és 16-es lövegekre. A plusz 10.000 tonnával egyébként a csatahajókra jellemző hármasság (tüzérség/páncélvédelem/sebesség) bármelyikét nevelhették, illetve ezek közül a legnevezetesebb kombinációk elkészíthettek. Az első koncepcióban a sebesség javára döntöttek és ebből született meg az Iowa osztály (a későbbi az első hajógyári modellek egyike lett).

45.000 tonnás vízszorításukkal, 9 db 16 hüvelykes ágyúval és 33 csomó sebességgel az Iowa osztály tagjai igen imponáló hajók voltak. De első sorban arra kell figyelni, hogy a mellőző osztott káoszárhajókkal egyébként nagy sebességű harccsoportokat képesek kezelni, illetve káoszárhajóknak szintén a két káoszár megálló Essex osztályú repülőgépek hordozók mellé.

A flotta vezetői azonban szerettek volna egy klasszikus csatahajót, amely még ha lassabb is, de nagyobb tűzereje van. Ez a koncepció lett végül a Montana osztály. A káoszár koncepcióhoz tartozó első rajzok egyike lett. Figyeljünk meg, hogy itt még egy sokkal egyszerűbb, egykomponenses felépítést terveztek, így a hajó inkább a South Dakota osztályhoz lett volna hasonló.

A hajó teljes víz-kiszorítása 64.000 tonna lett volna és az addig megszokott 9 helyett 12 darab 16¹/₂-es I-veggel szerelték fel

Ezt a tervet még továbbfejlesztették (eljutottak például egészen a 82.000 tonnás víz-kiszorításig), majd ki az osztály végleges formája.

A végleges tervekben 5 hajó szerepelt, egyenként 70.000 tonna teljes víz-kiszorítással, 28 csomags sebességgel és 12 darab 16¹/₂ velykes ágyúval. Érdekeséggel említeném, hogy a Montana osztály egységei lettek egyedülállóan olyan amerikai hadihajók, melyek től szökevények voltak a Panama csatornában való átkeléshez. Ezért tervezték az új zsilipek építését is. Ebből azonban nem lett semmi. Mint ahogy a Montanák sem épültek meg. Az egységek építését 1941 januárjában kezdték volna el. Nem volt azonban elég ipari kapacitás és mivel ezek a hajók nagyok voltak volna a szárazsághoz, a rendelkezésre álló től nagyobb szárazdokk kellett volna. Aztán 1942 elején Roosevelt elnök utasítására újra elhalasztották az építés kezdetét, hogy kapacitást biztosítsanak a től nagyobb repülőgépek szállására (egy hordozó építése tőlvidebb ideig tart, mint egy csatahajóé). Végül az 1942-es Csenesceáni hadműveletek bizonyították, hogy a csatahajók kora lezdozott, így 1943-ban az egész projektet törölték.

Á

Felhasznált hirtanyag:

- http://www.combinedfleet.com/furashita/montan_f.htm
- <http://www.navsource.org/archives/01/61d.htm>
- <http://www.history.navy.mil/photos/usnshtp/bb/bb67.htm>